

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü

Sayı : 87375112-010.06.99
Konu : Nakit Kontrolleri

GENELGE
(2016/1)

Bankacılık sistemi dışında gerçekleşen ve yolcu beraberinde ülkemize getirilen veya ülkemizden çıkarılan nakit Türk Parası, yabancı paralar ve bunlarla ödemeyi sağlayan; bono, poliçe ve çekler ile seyahat çekleri, posta çekleri, yurt içinde veya yurt dışında yerleşik kuruluşlarca verilen ödeme emri vb. belgelerin giriş ve çıkışına ilişkin usul ve esaslar 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun, 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun ve ilgili mevzuatta düzenlenmiştir.

Buna göre; kuryelerin, seyahat edilen taşıtların veya yolcu beraberisi transfer edilen nakdin takibi, kontrolü ile nakitlerin yasadışı yollarla transferinin önlenmesi ve gerektiğinde kayıt altına alınması işlemleri gümrük idaresinin sorumluluğundadır.

Bu genelgenin amacı; nakit kontrolleri ile ilgili gümrük giriş-çıkış noktalarında uyulması gereken usul ve esasları düzenlemektir.

1. YURT İÇİNE NAKİT GİRİŞİ

1.1. 1567 Sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve ilgili Mevzuat Kapsamında Uyulması Gereken Hususlar

1) Yolcuların üzerlerinde, bagajlarında veya taşıtlarında, 32 sayılı Kararın 17 nci maddesi kapsamında yurt dışından alınan bir krediyi veya 14 üncü maddesi kapsamında; kişisel sermaye niteliğindeki kişisel borçlar, armağan, hediye, bağış, çeyiz, gelin ve güveyin karşı tarafa verdiği para, miras, veraset veya kalan mal ve göçmen işçilerin kendi ülkesindeki borçlarını tasfiyesine yönelik ödemeler ve göçmenlerin varlıkları gibi nakdin, gümrük giriş noktalarından yurda getirilmesi mümkün değildir. Bu nakit ancak bankacılık sistemi vasıtasıyla yurda getirilebilir.

2) Aksine bilgi ve belge olmaması durumunda; yolcuların, taşıdıkları nakdin kaynağına ilişkin

gümrük idaresine yaptıkları beyan esastır. Getirilen nakdin kaynağının, kredi veya kişisel sermaye olmadığının beyan edilmesi durumunda girişine izin verilir. Nakdin kaynağının, yurt dışından alınan bir kredi veya kişisel sermaye hareketi olduğunun beyan edilmesi halinde, bu durum Nakit Beyan Formu ile kayıt altına alınır, ancak nakdin girişine izin verilmez.

3) Yurt dışından temin edilen krediler ve kişisel sermaye niteliğindeki kıymetler hariç olmak üzere, mal ve hizmet ihracat bedeli, transit ticarete ilişkin kazançlar, yabancı sermaye bedeli veya bankacılık sistemi vasıtası ile getirilenler hariç olmak üzere diğer kaynaklardan temin edilen nakdin gümrük giriş noktalarından yurda getirilmesi serbesttir. Bu nakit EK-1’de yer alan “Nakit Beyan Formu” ile gümrük idaresine beyan edilebilir.

4) Nakit Beyan Formu konusu nakdin, ihracat bedeli veya yabancı sermaye bedeli olarak girişinin yapılabilmesi için; formun “Geliş Sebebi” bölümünde nakdin kaynağının “İhracat” veya “Yabancı Sermaye Bedeli” olduğunun açıkça belirtilmesi gerekir.

5) Nakit Beyan Formları gümrük personeli tarafından elektronik ortamda doldurulduktan sonra üç nüsha olarak yazdırılır. Gümrük personeli ile beyanda bulunan yolcu tarafından imzalanır. Nüshaların ikisi idarede saklanır, üçüncüsü ise yolcuya verilir.

6) Bankalar tarafından, Nakit Beyan Formları ile ilgili talep edilen bilgiler gümrük idarelerince gecikmeksizin karşılanır.

1.2. 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun ve İlgili Mevzuat Kapsamında Uyulması Gereken Hususlar

Yurda girişte, 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve ilgili mevzuata göre yapılan işlemlerden ayrı olarak, 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun uyarınca aşağıda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde, gümrük idaresi tarafından yolcudan, beraberindeki nakdin miktarını açıklaması istenebilir. Bu durumda, açıklama tam ve doğru yapılmak zorundadır.

1) Açıklama istenecek yolcular, idarece yapılan risk analizinin yanı sıra ilgili personelin değerlendirmelerine göre örnekleme yoluyla belirlenir. Kontrol edilecek yolcular belirlenirken, bu yolcuların beyanda bulunup bulunmadıklarına bakılmaz. Kaynağı itibariyle getirilmesi serbest olan bir nakdin beyan edilmesi halinde, bu yolcudan ayrıca 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun çerçevesinde üzerinde bulundurduğu nakdin miktarını açıklaması da istenebilir.

2) Yolcu tarafından yapılan açıklamanın doğru olup olmadığı gümrük idaresince gerçekleştirilecek kontrol suretiyle tespit edilir. Gerekli kolaylığı sağlamayan yolcuların üst, eşya ve araçları Adli Önleme ve Arama Yönetmeliğine göre aranır.

3) Gümrük idaresinin yolcudan açıklama talep etmesini müteakip, EK-2’de yer alan “Nakit Açıklama Tutanağı” yolcunun sözlü açıklaması ve gümrük personelinin tespitlerine istinaden elektronik ortamda doldurulur ve dört nüsha olarak yazdırılır. Tutanaklar en az bir gümrük personeli ile açıklamada bulunan yolcu tarafından imzalanır. Talep edilmesi halinde bir

nüshası yolcuya verilir.

4) Gümrük idaresince açıklama istenildiği halde, herhangi bir açıklama yapılmaması veya yanlış ya da yanıltıcı açıklama yapıldığının anlaşılması halinde, Nakit Açıklama Tutanağı düzenlenir. Nakit Açıklama Tutanağı en az iki memur ile açıklamada bulunan yolcu tarafından imzalanır. Tutanakların bir örneği Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı'na gönderilir.

Ayrıca gümrük idaresi tarafından 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanunun 16 ncı maddesi gereğince; açıklanmayan miktarın %10'u tutarında idari para cezası uygulanarak yolcu beraberindeki tüm nakit muhafaza altına alınır. 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca Cumhuriyet Savcılığına bildirilir ve alınacak talimata göre hareket edilir. 3.000 TL'ye kadar olan farklar için bu fıkra hükmü uygulanmaz.

2. YURT DIŞINA NAKİT ÇIKIŞI

2.1. 1567 Sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve ilgili Mevzuat Kapsamında Uyulması Gereken Hususlar

1) Türk parası ve Türk parası ile ödemeyi sağlayan belgelerde 25.000 Türk Lirası, dövizde ise 10.000 Avro ve eşiti efektif üzeri miktarın Nakit Beyan Formu ile gümrük idaresine beyan edilmesi zorunludur.

2) Yolcuların üzerlerinde, bagajlarında veya taşıtlarında;

a) 32 sayılı Kararın 13 üncü maddesi kapsamında yurt dışına çıkarılacak yerli sermaye (Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışında yatırım yapmak veya ticari faaliyette bulunmak amacıyla kurdukları şirketler, katıldıkları ortaklıklara ve açacakları şubelere nakdi sermaye);

b) 32 sayılı Kararın 14 üncü maddesi kapsamında, kişisel sermaye niteliğindeki kişisel borçlar, armağan, hediye, bağış, çeyiz, gelin ve güveyin karşı tarafa verdiği para, miras, veraset veya kalan mal ve göçmen işçilerin kendi ülkesindeki borçlarını tasfiyesine yönelik ödemeler ve göçmenlerin varlıkları gibi nakit;

c) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın Sermaye Hareketleri Genelgesi'nin 2.5. No'lu bölümü kapsamında yurt dışına verilecek krediler (Türkiye'de yerleşik kişilerce yurt dışında pay sahibi olduğu ortaklıklara, yurt dışındaki ana şirkete ve grup şirketlerine verilecek döviz veya Türk Lirası kredileri);

ç) Dışarıda yerleşik kişilerin, (yurt dışındaki yatırım ortaklıkları ve yatırım fonları dahil) sermaye piyasası mevzuatına göre yetkili bulunan bankalar ve aracı kurumlar vasıtası ile satın alacakları, satacakları her türlü menkul kıymetler ile diğer sermaye piyasası araçlarını ve bu kıymetler ve araçlara ait gelirler ile bunların satış bedelleri,

d) Türkiye'de yerleşik kişilerin; bankalar ve sermaye piyasası mevzuatına göre yetkili bulunan aracı kurumlar vasıtasıyla yurt dışındaki mali piyasalarda işlem gören menkul

kıymetlerin ve diğer sermaye piyasası araçlarının alış bedelleri,

e) Dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye'de satın aldıkları veya sahip oldukları gayrimenkul ve gayrimenkule bağlı aynı hakların gelirleri ve satış bedelleri,

f) Türkiye'de yerleşik kişilerce yurtdışında gayrimenkul ve gayrimenkule bağlı aynı hakların alış bedelleri,

Gümrük çıkış noktalarından çıkarılamaz. Bu kapsamdaki nakit ancak bankacılık sistemi vasıtasıyla çıkarılabilir.

3) Yurt dışına çıkışta yapılacak kontroller "Yurt İçine Nakit Girişi" bölümünde belirtilen usulde yapılır. Çıkarılan nakdin miktarı ile bulunulan beyanın doğruluğu gerekirse fiziki olarak kontrol edilir. Bu kısmın 1 inci maddesinde belirtilen miktarlar üzerindeki nakdin beyan edilmeden çıkarıldığının veya yanlış ya da yanıltıcı beyan yapıldığının tespiti halinde doğru bilgileri içerecek şekilde düzenlenen Nakit Beyan Formu gümrük personeli ile beyanda bulunan yolcu tarafından imzalanır. Söz konusu nakit gümrük idaresi tarafından muhafaza altına alınır. Konu, 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca Cumhuriyet Savcılığına bildirilir ve alınacak talimata göre hareket edilir. Ayrıca, konu hakkında Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı'na bilgi verilir.

2.2. 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun ve İlgili Mevzuat Kapsamında Uyulması Gereken Hususlar

1) 25.000 TL ile 10.000 Avro veya eşitinin aşılması durumunda, 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanunu ve ilgili mevzuata göre işlem yapılır.

Yurt dışına çıkarılmakta olan nakit ile ilgili olarak gümrük idaresi tarafından açıklama istenebilir. Gümrük idaresince istenen açıklamanın eksik yapıldığının veya hiç yapılmadığının anlaşılması halinde, Nakit Açıklama Tutanağı düzenlenir. Nakit Açıklama Tutanağı en az iki memur ile açıklamada bulunan yolcu tarafından imzalanır. Tutanakların bir örneği Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı'na gönderilir.

Ayrıca gümrük idaresi tarafından 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanunun 16 ncı maddesi gereğince; açıklanmayan miktarın %10'u tutarında idari para cezası uygulanarak yolcu beraberindeki tüm nakit muhafaza altına alınır. 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca Cumhuriyet Savcılığına bildirilir ve alınacak talimata göre hareket edilir. 3.000 TL'ye kadar olan farklar için bu fıkra hükmü uygulanmaz.

Yolcunun doğru bilgi verdiğinin anlaşılması halinde ise "Yurt İçine Nakit Girişi" bölümünün "1.2. 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun ve İlgili Mevzuat Kapsamında Uyulması Gereken Hususlar" başlıklı kısmının, 3 üncü maddesinde açıklandığı şekilde işlem yapılır.

3. NAKİT BEYAN FORMU İLE NAKİT AÇIKLAMA TUTANAĞINA İLİŞKİN ORTAK HÜKÜMLER

1) Elektronik ortamda doldurulan Nakit Beyan Formu ve Nakit Açıklama Tutanağı için sistem tarafından otomatik tescil numarası verilir. Nakit Beyan Formu ve Nakit Açıklama Tutanağı için verilen tescil numaraları farklı serilerde üretilir.

2) Nakit Beyan Formu ve Nakit Açıklama Tutanaklarının elektronik ortamdaki kayıtları esas kabul edilir. Herhangi bir ihtilaf durumunda bu kayıtlar esas alınır.

3) Nakit Beyan Formu ve Nakit Açıklama Tutanağı çıktılarının imzalanmasını müteakip bu belgelerin yanlış doldurulduğunun anlaşılması halinde, sistemde bulunan önceki kayıt, memur tarafından iptal edilir. İptal sebebi programda yer alan bölüme yazılır ve idare amirinin uygunluk vermesi ile tamamlanır. İptal durumunda imzalanan kâğıt nüshaların tamamı idarede saklanır. Doğru bilgi ve tespitlere uygun olarak yeni bir belge doldurulur.

4) Nakit Kontrol Programının çalışmadığı durumlarda, Nakit Beyan Formu ve Nakit Açıklama Tutanağı kâğıt ortamında doldurulur, ayrıca bu belgeler için bir tescil defteri tutulur. Söz konusu defterin sayfaları numaralandırılıp mühürlendikten sonra, her bir sayfa ilgili gümrük idare amirince onaylanır. Kâğıt ortamında doldurulan Nakit Beyan Formu ve Nakit Açıklama Tutanağı daha sonra Nakit Kontrol Programına kaydedilir.

5) Gümrük idaresi, yurda girişte veya yurttan çıkışta farkındalığın arttırılması ve caydırıcılığın sağlanmasını temin edecek sayıda yolcudan, nakdin kaynağını kontrol amacıyla beyanda bulunmalarını isteyebilir. Kontrol edilecek yolcular, ilgili kurumlardan gelen bilgiler de dikkate alınarak yapılacak risk analizlerine istinaden veya görevli personel tarafından yapılan değerlendirmeye dayanarak rastgele seçilir.

6) Nakit Beyan Formu ve Nakit Açıklama Tutanağında yolcunun kimlik bilgilerine ilişkin bölüm doldurulurken kimlik belgesinin aslının ibraz edilmesi istenir.

7) Yolcuların; Nakit Beyan Formu ile Nakit Açıklama Tutanaklarında değişiklik yapılmasına ilişkin başvurular, bizzat beyan eden veya yasal temsilcisi tarafından beyan tarihinden itibaren en geç 30 gün içerisinde, ilgili tutanak ya da formun aslı ve değişikliği kanıtlayacak belgeler ile ilgili gümrük idaresine yapılır. Söz konusu talep, ilgili gümrük idaresi tarafından 15 gün içerisinde karara bağlanır.

8) Yurtdışına yapılan 50.000.- ABD Doları karşılığını aşan nakit çıkışlarına ilişkin bilgiler, aylık olarak Merkez Bankasına bildirilir.

9) 3.000 TL'lik tutar her yılın başından geçerli olmak üzere 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranında arttırılır.

15/04/2015 tarihli ve 2015/1 sayılı Genelge yürürlükten kaldırılmıştır.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

Cenap AŞCI
Bakan a.
Müsteşar

EK:

1-Nakit Beyan Formu (2 Sayfa)

2-Nakit Açıklama Tutanağı (2 Sayfa)

DAĞITIM: Tüm Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlükleri